

Prensa en català: estat de la qüestió

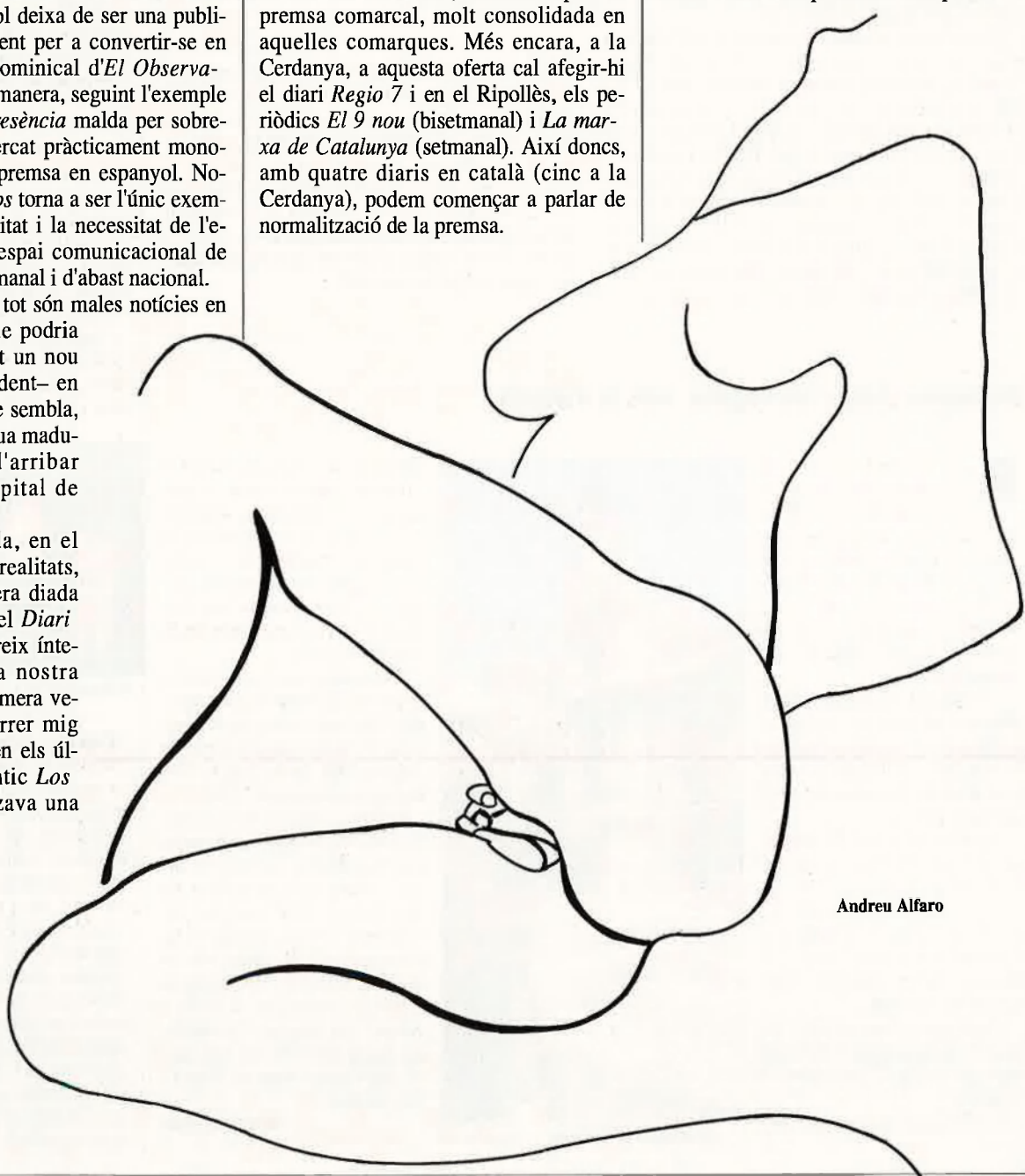
A diferència d'altres setmanaris que l'han precedit, la revista *Set dies* ha preferit la hibernació a la mort. Des de primers de juliol deixa de ser una publicació independent per a convertir-se en el suplement dominical d'*El Observador*. D'aquesta manera, seguint l'exemple de la revista *Presència* malda per sobreviure en un mercat pràcticament monopolitzat per la premsa en espanyol. Novament *El Temps* torna a ser l'únic exemple de la viabilitat i la necessitat de l'existència d'un espai comunicacional de periodicitat setmanal i d'abast nacional.

Tanmateix no tot són males notícies en el sector, ja que podria estar-se gestant un nou diari —independent— en català i, pel que sembla, *El Punt* continua madurant la idea d'arribar també a la capital de Catalunya.

D'altra banda, en el terreny de les realitats, des de la darrera diada de Sant Jordi, el *Diari de Girona* apareix íntegrament en la nostra llengua, per primera vegada en el darrer mig segle. De fet, en els últims anys, l'antic *Los Sitios* ja utilitzava una fórmula bilingüe, però ara ha fet el pas de reconversió definitiu, de manera que Girona ha esdevingut la capital de la premsa en català: reben els dos dia-

ris d'abast nacional, *Avui* i *Diari de Barcelona*, i en tenen dos de propis *Diari de Girona* i *El Punt*, sense comptar la premsa comarcal, molt consolidada en aquelles comarques. Més encara, a la Cerdanya, a aquesta oferta cal afegir-hi el diari *Regio 7* i en el Ripollès, els periòdics *El 9 nou* (bisetmanal) i *La marxa de Catalunya* (setmanal). Així doncs, amb quatre diaris en català (cinc a la Cerdanya), podem començar a parlar de normalització de la premsa.

De la mateixa manera, també el dia de Sant Jordi, el *Diari de Barcelona* ha estrenat nova maquetació, recuperant la

Andreu Alfaro

verticalitat. De fet, el vell *Brusi*, després de la seva reaparició en català el 1987, s'ha trobat sempre al límit de la subsistència amb unes vendes que l'OJD va situar en 14.122 exemplars de mitjana l'any 1989, una xifra francament pobra per a un mitjà que es pretenia d'abast nacional. Ara, sense renunciar a ser un diari d'informació i d'abast general, potencia la informació de Barcelona i l'Àrea Metropolitana amb la finalitat de cobrir aquest buit informatiu i representar també el paper de premsa local.

El *Diari de Barcelona* té ara una oportunitat d'or: que el canvi d'imatge no sigui només això, sinó que vagi acompanyat d'una major objectivitat editorial i informativa tal com sembla apuntar-se en els primers números de la nova etapa en què la pluralitat de firmes sembla avalar bons presagis de futur. Per la seva banda, l'*Avui* es mantenia el mateix any 1989 en la cota dels 37.321 exemplars de difusió.

Avui, doncs, tot i tenir un tiratge reduït, a Catalunya podem parlar d'un nombre important de diaris en català, com d'un bon nombre de publicacions comarcals, generalment de periodicitat setmanal, cent quaranta de les quals es troben agrupades en l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal (ACPC) que tenen, conjuntament, una difusió superior als seixanta mil exemplars setmanals. També són diversos els diaris que han optat per un bilingüisme més o menys proporcionat (*Diari de Sabadell*, *Diari de Terrassa* o el *Diari de Tarragona*).

Així, doncs, malgrat l'opció presa per *Set dies*, en aquests moments sembla demostrat que comença a ser viable fer premsa en català, sempre que es faci amb rigorositat i independència. En qualsevol cas, la premsa en espanyol no està exempta de crisis irreversibles en els darrens anys: *El Correo Catalán*, *El Noticiero Universal*, el grup *Mundo*, *Dicen*, etcètera, sense comptar els successius diaris sensacionalistes de vida efèmera que han anat apareixent i desapareixent.

Tanmateix, molts empresaris —inclosos alguns que s'autoproclamen nacionalistes— continuen apostant per la premsa en espanyol, com hem vist amb *El Observador*. Seria una llàstima que la mort definitiva d'una publicació en català es produís després d'una llarga agonia com a apèndix d'un periòdic en espanyol.

Santiago Cucurella

Parlar per no callar

Miquel Nadal va publicar al número 366 d'aquest setmanari un article en què fa uns comentaris crítics al meu llibre *És més senzill, encara: digueu-li Espanya*. Aquestes coses sempre s'han d'agrair. El que resulta estrany perquè no és massa corrent és que es faci la crítica d'un llibre sense dir-li, al lector, de quin llibre es tracta. Si més no, per tal que el lector pugui acudir al llibre, si no el coneix, i assabentar-se del que diu el seu autor. ¡Què hi farem! Potser és aquesta la consigna.

A Miquel Nadal no li ha agradat el meu llibre. I em sembla molt bé. No esperava altra cosa. Als que es dediquen a fer "aportacions a les esferes del pensament" tancats i aïllats en la campana de vidre de la seua intel·lectualitat, no els agrada gaire que, de tant en tant, algú "amb poques lectures" els vinga a posar, blanc sobre negre, quina és la realitat de la qual ells es troben ben allunyats. Diu Miquel Nadal, instal·lat en la trona de la seua saviesa i coneixements, referint-se a aquest pobre contribuent que sóc jo, que "qui toca d'oida amb poques lectures i una estadística d'escasses consultes a la biblioteca, augmenta el digest de trivialitats en què ha esdevingut la nostra aportació a les esferes del pensament. Les defeccions de la intel·ligència i la imaginació que el personal esmerça en l'ocultació i la fantasia política, cadascú se les administra marcades pel seu nivell d'ignorància".

¡Home! D'ignorància cadascú té la que té. Això és veritat. Ara bé, voler dir que jo "he tocat d'oida" en escriure el llibre, resulta una mica atrevit. Per dues raons. Primera, perquè de les 255 pàgines que té el llibre, 191 corresponen a la part titulada "Les coses viscudes", és a dir, a la narració de fets que jo he viscut com a protagonista o en què he participat, d'alguna manera, o que he presenciat. Dificilment es pot dir que "toque d'oida". Segona raó, perquè mai, quan parle del meu poble, puc "tocar d'oida". Em conec bé la seua història i, em conec també, quina és la realitat en què es troba actualment. M'he recorregut durant anys de nord a sud la geografia del País Valencià. He conegut gent de les comarques del nord, del centre i del sud. He estat als seus pobles, he xarrat amb els seus veïns, els he escoltat i n'he tret les conclusions convenients. No. Jo no parle d'oida. No ho faig mai. Però en aquesta qüestió, quan es tracta de temes relacionats amb el meu poble, encara que volguera, no podria fer-ho. Ho porte a la sang.

¿De què parlem, doncs? Si del què parlem és del fet nacional valencià, de la seua possible recuperació, he de dir-li a l'amic Nadal que em conec ben bé la partitura. Me la sé de memòria. I el fet nacional valencià, a hores d'ara, no és altre que aquest: els valencians se senten aclaparadorament espanyols. Nacionalment espanyols. Les causes no vénen d'un dia i són ben conegudes. Supose que Nadal —home de tantes lectures— les coneixerà, sens dubte. I aleshores ¿què fem? ¿Com convertim una part important de nacionalistes espanyols en nacionalistes valencians? Aquesta és la qüestió, i si no es troba la solució, ¡merda!

Diu Nadal: "Jo llance la tovallola en la discussió agràrio-hermenèutica sobre si l'espiga d'Adlert era d'arròs o de blat (Pobres Paul Mann i Jacques Derrida, quin patracol podrien aportar-nos si foren sabedors de tan essencial i enigmàtica troballa)". La veritat és que jo no sé quin patracol podrien aportar aquests senyors sobre allò que Nadal anomena "discussió agràrio-hermenèutica". Imagine que si Nadal els cita serà perquè són uns intel·lectuals solvents. I saben llegir un llibre. Tampoc sé si els senyors Foreman i Hollyfield van tenir una mena de "batalla de les edats boxística" semblant a la que, segons Nadal, jo propose en el meu llibre. Confesse que mai se m'havia ocorregut proposar aquesta batalla.

Allò que jo he volgut fer, modestament, en escriure el llibre, ha estat el següent: en primer lloc, recordar una sèrie de fets ja coneguts i contar-ne uns altres no tan coneguts i, fins i tot, inèdits en les referències que s'han fet sobre el nostre passat recent. En segon lloc, denunciar certes falsedats sobre les quals s'han basat determinades teories que han volgut contradir Fuster. I, finalment, posar el dit a la nafra: el poble valencià no se sent poble nacionalment parlant. La seua nació és Espanya. És el que li han dit i el que li han ensenyat. I li ho continuen ensenyant. Miquel Nadal i jo podem passar-nos discutint tant de temps com vulga. I, fins i tot, podríem convidar perquè s'incorporen a la discussió altres companys seus, intel·lectuals solvents, sens dubte. Passa, però, que mentre nosaltres anem discutint, als xiquets valencians continuaran ensenyant-los allò de la *Espana una, grande y libre* que abans somiava José Antonio i ara Felipe Gonzalez. Això sí: els exercicis de redacció on demostraran el seu fervor espanyol els faran en valencià. I així anirem fent. Fent riure, és clar.

Francesc de P. Burguera